Het Fotoboek

Louis Visseren

Het Fotoboek

Een overzicht over 100 jaar fotoboeken
en een kijkje in mijn boekenkast

Het Fotoboek

- Geschiedenis
- De betekenis vandaag
- Soorten Fotoboeken
- Bespreking van een aantal boeken
- Bekroningen van Fotoboeken
- Verzamelen

Geschiedenis

- Eerste fotoboek:
  - Photographs of British Algae 1847

Geschiedenis

Belangrijke eerste fotoboeken Europa

- **Duitsland**
  - 1928 Albert Renger Patzsch – Die Welt ist schön
  - 1928 Urformen der Kunst
  - 1929 August Sanders – Antlitz der Zeit
  - 1929 Werner Gräff – Es kommt der neue Fotograf
- **Frankrijk**
  - 1930 Atget – The world of Atgets
  - 1933 Ilja Ehrenburg – Mijn Parijs
  - 1933 Brassaï – Paris de Nuit
- **Engeland**
  - 1936 Bill Brandt – The English at home
  - 1938 Bill Brandt – A night in London
- **Nederland**
  - 1937 Martien Coppens – Rond De Peel

Geschiedenis

- **Belangrijke Fotoboeken (vervolg)**
  - 1940-1960 Bedrijfsfotoboeken
  - 1938 Walker Evans – American Photographs
  - 1945 Weegee – Naked City
  - 1953 De Ramp
  - 1955 William Klein – New York
  - 1955 Family of Man
  - 1955 Johan van der Keuken – Wij zijn 17
  - 1956 Ed van der Elsken – Een liefdesgeschiedenis in Saint Germain des Prés
  - 1958 Robert Frank – The Americans

Geschiedenis

- In de rebelse jaren 70 kwamen er veel goedkope fotoboeken met een maatschappij kritiesje inhoud op de markt.
- Mede door de komst van de digitale printtechnieken (printing on demand) ontstond er in de jaren 80 een ware hausse aan nieuwe fotoboeken.
- Dit maakte de zelfpublicatie van kleine oplagen mogelijk door afstudeerders en professionals.

Het Fotoboek – Betekenis vandaag

- Belangrijke publicatiemogelijkheid fotografie
- Ondersteunt tentoonstellingen (catalogi)
- Inkomstenbron fotograaf
- Kunstwerk op zich in samenhang met (grafisch) ontwerp
- Tegenhanger digitale geweld
- Verzamelobject

Soorten Fotoboeken

- Naar inhoud
  - Catalogi
  - Monografie
  - Anthologie
  - Bedrijfsboeken
  - Industriële thema’s
  - Sociale thema’s
  - Road trip / Reisverslag
  - Documentair projectverslag
  - Storytelling
  - Conceptueel werk
  - Autonoom kunstwerk
- Naar vorm
  - Gebonden boek
  - Leporello
  - Losbladig
  - Bookazine

Boeken over Fotoboeken

- Inventarisatie door Badger and Parr
  - 3 delen (Internationale selectie)
- Het Nederlandse Fotoboek door Rik Suermondt en Frits Gierstberg
-

Te bespreken Fotoboeken

- Es kommt der neue Fotograf! – Werner Gräff
- De Ramp
- Family of Man
- Een Liefdesgeschiedenis in St Germain des Prés – Ed van der Elsken
- The Americans – Robert Frank
- PTT De Verbinding
- Mijn Moeder vindt het ook
- Michel Szulc Kzryzanowski – Henny reeks
- Ad van Denderen – GoNoGo en Welkom Today
- Viviane Sassen – Umbra (Flamboya)
- Henk wildschut – Ville de Calais en Rooted
- Anaïs Lopez – the Migrant
- Anne Geene – the Universal Photographer
- Ilvy Nijokiktjien – Born free
- Robert Knoth en Antoinette de Jong – Tree and Soil
- Sanne de Wilde – the Island of the colour blind
- Christien Meindertsma – Pig en Bottom Ash Observatory (checked baggage)
- Witho Worms – Cette Montagne c’est moi

Es kommt der neue Fotograf

1929
Werner Gräff
Uitg: Hermann
Reckendorf GmbH
Druk: Rotatie Hoogdruk

Es kommt der neue Fotograf

„Nicht zu stark von oben . . . ." und:

Stone, Berlin

„Ein freundlich Gesicht verträgt nicht gut tiefe Schatten . . . ." So, so!

26

„Die Hände sind gedämpfter zu beleuchten als das Gesicht . ." (Sie dürfen ruhig auch mal das Gegenteil versuchen)

Stone, Berlin

27

Es kommt der neue Fotograf

Dann die „Verfälschung der Tonwerte"!
Die gewöhnlichen, nicht-orthochromatischen Platten geben die Farben, die wir als hell empfinden, wie hellrot und gelb tiefdunkel wieder und das uns dunkel erscheinende blau hell. Und es ist bekannt, daß selbst die Orthochromasie bester Marken ziemlich zweifelhaft ist. Sie geben sämtlich nur in Verbindung mit Gelbfiltern bestimmter Dichten „tonwertrichtige" Bilder — und dabei gibt es keinerlei objektiven Maßstab für die Tonwertrichtigkeit. Wir müssen auch hier wieder sagen:
Eine relativ hohe Tonwertrichtigkeit ist im allgemeinen sehr zu wünschen — doch keineswegs Bedingung für ein künstlerisch hochwertiges Foto. (Man kann an Stelle der sonst üblichen Gelbfilter sogar Blau-, Grün- und Rotfilter zur Änderung der Tonwerte benutzen.)
Die primitivste und zugleich radikalste Art der Tonverfälschung stellen die gewöhnlichen Negative dar, bei denen die Tonwerte total ins Gegenteil verkehrt sind

36

Andreas Feininger, Dephot, Berlin

Oscar Nerlinger, Berlin

37

Es kommt der neue Fotograf

Er bedeckt das Papier mit Gegenständen und Schablonen, belichtet und schon ergeben sich ihm die feinsten künstlerischen Möglichkeiten

Man Ray, Paris

48

Uebo, Dephot, Berlin

49

Es kommt der neue Fotograf

De Ramp

- Uitgegeven door Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels ten bate van het Nationaal Rampenfonds.
- Grootste oplage van Nederlands fotoboek ooit (675.000)
- Fotografie is anoniem opgenomen.

De Ramp

Eerst des Donderdags kon men de redding voor afgesloten verklaren. De daken, de bomen en zolders tonen geen leven meer. Uit de dorpen trekt in lange, droeve rijen de geslagen bevolking weg, weerspannig vaak, het bezit, de laatste nog levende koeien, het varken en het paard te verlaten.

Op de vlucht, spookachtig en chaotisch, volgde, meer geordend en deels gedwongen, de evacuatie. Zij begon Zondag al met het geteisterd 's-Gravendeel, met Zuidland en Abbenbroek, met Kruiningen en Rilland-Bath, met dorpen in West-Brabant. Zij zette zich voort overal waar dorpen gevaar liepen of onbewoonbaar waren geworden, waar honger of ziekte dreigde. Zij bereikte het hoogtepunt op Woensdag en Donderdag, toen Goeree en Overflakkee, Schouwen en Duiveland moesten worden ontruimd op een kleine minderheid na: dijkwerkers en wie in de weinige gespaarde dorpen aan smalle duinrand hun toevlucht hadden gevonden.

65 000 verlieten in doornatte kleren, met niet meer dan een poes soms, of een enkele speelpop, het dorp dat zij zo zeldzen verlaten hadden. In grote hallen en kazernes, in gestichten en ontruimde gebouwen hokten zij daarna bij duizenden tezamen, verzorgd en onthaald, maar zonder troost. In Rotterdam, Roosendaal of Ossendrecht, in Utrecht, Den Bosch of Breda. Later verspreid bij particulieren. En wat bij reddingen gebeurde, gebeurde ook hier: vaak was geweld nodig om vrouwen, mannen en bejaarden uit hun kleine, reddeloze huizen te krijgen, waarin hun leven geworteld, hun bestaan belichaamd was. In Rotterdam wierp een vrouw uit Zierikzee haar twee kinderen van een hoog balcon en sprong hen na. Een gered jongetje verdronk in Tilburg in een sloot. Dood bleven de dorpen achter, verwoest of dichtgespijkerd. En met de stille strijd tussen patrouilles en plunderaars.

Meer dan al het stoffelijk verlies is het zielsverlies, het leed en de rouw, het verwoest familiegeluk, de geteisterde liefde, de infernale kwelling die niet meer te helen is.
In de Ahoy-hal van Rotterdam stromen nu deze duizenden ongelukkigen tezamen. Wat daar heerst is in één zin geschreven. 'De Ahoy-hal is een sluis, waardoorheen droefheid, berusting, opstandigheid en verdwaasdheid worden gespuid over het gespaarde land, dat nog niet volledig beseft - en dit vermoedelijk ook nooit volledig zal beseffen - dat het ondergelopen land een verbijsterend onheilsgebied is.'

De Ramp

De zee van die ramptijd was elker zee. Zij omspoelde de doden en de levenden, de mensen en de dieren, en erkende geen enkel onderscheid.

De Ramp

De Ramp

De Ramp

Paarden, dierbare vrienden van de Zeeuwse boer. Zij stierven op vergeefse tochten, zwoegden, tot de hals in het water, voor zwaarbeladen karren, of bleven hongerend en verwonderd achter in verlaten dorpen.
En als kleine poelen van ongeilbaar, mateloos leed waren de kinderen in deze nacht van ellende. Kinderen en dieren, zij waren wel de meest hulpeloze, de onvergetelijkste slachtoffers van deze ramp.

De Ramp

The Family of Man

Tentoonstellingscatalogus
Samengesteld door:
Edward Steichen.
1955 New York Moma en
Daarna wereldtournee.
Nu permanent te zien in
Clervaux Luxemburg

The Family of Man

The Family of Man

The Family of Man

The Family of Man

Theologian, Burma. Bert Hardy · Pix, Picture Post

. . . the wise man looks into space,

and does not regard the small as too little, nor the great as too big;

for he knows that there is no limit to dimensions.

Lao-tze

Institute for Advanced Study, Princeton. Eisenstaedt · Life

Herbert N. Nine Lewis · Life

Institute for Advanced Study, Princeton. Ernst Haas · Magnum, Vogue

Een Liefdesgeschiedenis in St. Germain des Prés

1956 Bezige Bij

In meerdere landen gelijktijdig uitgegeven.

Eerste Story-telling boek

Vormgever Jurriaan Schrofer

Een Liefdesgeschiedenis in St. Germain des Prés

Een Liefdesgeschiedenis in St. Germain des Prés

Een Liefdesgeschiedenis in St. Germain des Prés

The Americans

Door:
Robert Frank
Eerste uitgave
1958 (Fr en It)
In 1959 in USA

The Americans

The Americans

The Americans

The Americans

The Americans

PTT – De Verbinding

Bedrijfsfotoboek 1962
Eddy Posthuma de Boer
Uitgave: PTT
Druk: Off set De Jong & Co

PTT–De Verbinding

PTT-De Verbinding

PTT–De Verbinding

Doe het boek open zoals u een deur open doet en u staat in een wereld van mensen, dieren, dingen.
Doe de gordijnen dicht en de ogen dicht en droom; het is een droom van mensen, dieren, dingen.
Ga op reis en u heeft medereizigers, al was het maar in uw gedachten.
Druk op een bel, praat, schrijf woorden neer; u richt uzelf tot anderen.
Mensen zijn altijd onderweg: naar medemensen, naar een ideaal, een huis of een begraven schat; naar een landschap of een slok drinken, naar begrip en inzicht.
Zij leggen verbindingen tussen alles, de mensen: tussen wat gisteren verteld werd en vandaag ervaren wordt, maar ook tussen de bergtop en het dal.
En alles is daarvoor bruikbaar. Taal en gebaren, ijzeren staven waar wielen over denderen, kabels en wegen, knopen en knoopsgaten, spijkers en stralen en kontrakten.
Als een spin legt men zijn web over de wereld en zijn wereld vertakt zich als een boom, heeft wortels die zich in het verborgene voeden en bloemen die openstaan naar het licht.
En in de mens zelf gaat het als het in de wereld gaat. Er wordt uitgewisseld, verstuurd, vervoerd, bericht gegeven.
De wereld binnen wordt in stand gehouden door de wereld er omheen, de wereld buiten wordt veranderd door de wereld binnen.
Het huis van de mens is een aardbol groot, al zijn niet alle kamers gelijkelijk bewoonbaar. Elk verbodsbord is hem een uitdaging. Elke tuinmuur een reden tot nieuwsgierigheid. Want: bij zijn, er bij zijn wil een mens. Delen in wat rond hem voor het grijpen is en mededelen van zijn eigen verworvenheden.
Niets of niemand is zichzelf ooit genoeg, al kan men voor doen komen van wel. Er is geen eigenheid zonder het andere, geen individu zonder kommunikatie.
Afstand en afzondering zijn elkaars maatstaven. Teruggetrokkenheid impliceert een begaanbare weg tussen gemeenschap en eenling.

PTT-De Verbinding

Mijn Moeder vindt het ook

Uitgeverij:
SUA in 1982
Door
Stichting
Plaatwerk.

Mijn Moeder vindt het ook

Mijn Moeder vindt het ook

Ondanks het verbod van minister van Defensie H.A.F.M.O. van Mierlo, demonstreerden zo'n vijfhonderd militairen in vol ornaat in Amsterdam tegen de kernwapens. Een deel kleedde zich om in het kraakpand 'de Terror' om preventieve arrestaties te voorkomen. Nadruk werd gelegd op een volledig tenue om zo geloofwaardig mogelijk over te komen. De groep militairen waaronder enkele Duitsers en Denen riepen onder mededemonstranten en toeschouwers veel enthousiasme op.
De groep werd omgeven door een ketting van ordebewakers, gedeeltelijk een symbolische bescherming tegen arrestatie, maar ook om de militairen als groep herkenbaar te houden. Naast dienstplichtigen liepen ook vele reserve-officieren en soldaten mee die zich verenigd hadden onder de leus 'Mobilisatie '81'. Deze groep wil de diskussie over wel of niet deelnemen aan een nukleaire oorlogvoering ook gaan voeren onder reds afgezwaaide militairen.
Reeds de volgende dag waardigden diverse kommandanten straffen uit. Op basis van televisiebeelden en foto's uit kranten en gemaakt door Marechaussees werd een willekeurig vervolgingsbeleid ingesteld. Verschillende militairen die nog niet door hun kommandant op het matje geroepen waren wilden zich zelf aangeven, wat doorgaans onmogelijk bleek. Overal in het land begonnen IKV-kerngroepen solidariteitsakties met de bestrafte soldaten.
Uiteindelijk deinsde Van Mierlo terug voor een eendukdige strafvervolging, zodat het bij incidentele gevallen bleef.

Mijn Moeder vindt het ook

Mijn moeder vindt het ook

Mijn Moeder vindt het ook

Herfst 1981 gingen in Europa miljoenen mensen de straat op. Als protest tegen de steeds dreigender kernbewapening.
Maar de vredesbeweging is meer dan een enkele demonstratie, hoe groot zij ook is. De vredesbeweging is ook de enkeling met haar bakfiets en pamfletten, ook de diskussie-bijeenkomsten van IKV-kernen, ook de nota's en concepten van de vakbeweging en de kerken, ook de vrouwen voor vrede en tegen kernbewapening, ook de soldaten en de dienstweigeraars, ook de acties van de totaalweigeraars in 'Onkruit', ook de 'is het hier oorlog?'-T-shirts tijdens de Nijmeegse Vierdaagse, ook de buttons op de jassen van honderdduizenden, ook de kunstenaar die de waanzin van de schuilkelder toont. De enkeling en de miljoenen. Dit boek laat ze zien: in beweging, in strijd tegen de bewapeningswaanzin.

Plaatwerk

De Stichting Plaatwerk is opgericht in 1981 als een samenwerkingsverband van fotografen, journalisten en vormgevers om de geëngageerde fotografie een grotere verspreiding te geven door middel van het organiseren van tentoonstellingen, het samenstellen van fotoboeken, het oprichten van een fotopersburo en het produceren van een tijdschrift. Nadere informatie: Stichting Plaatwerk, Postbus 1620, 1000 BP Amsterdam

Colofon

Dit boek werd onder verantwoordelijkheid van de Stichting Plaatwerk samengesteld door:

Taco Anema
Paul Batelkowsky
Hans van den Bogaard
Dick Breebaart
Jan Everhard
Fran van der Hoeven
Eduard de Kam
Harry Meijer
Roel Sandvoort
Hannes Wallrafen
Marija Walop
Louis Zaal

Verder werkten mee
Hans Aarsman
René Bouwman
Rob Brouwer
Ferd Crone
Werry Crone
Ben Dankbaar
Luuk Kramer
José Melo
Ben Noordvis
Pieter Pekelharing
Michel Pellanders
Liesbeth Sluiter
Hans Smits
Henk Thomas
Gerda van der Veen

Vormgeving en lay-out: Dick Breebaart, Marija Walop en Louis Zaal, Amsterdam
Zetwerk: Janny Oei, Amsterdam
Druk: De Bussy Ellerman Harms bv, Amsterdam
Copyright © 1982 Uitgeverij SUA, Amsterdam

Alle publikatierechten van de in dit boek opgenomen foto's en teksten blijven voorbehouden aan de desbetreffende fotografes, fotografen en schrijvers

ISBN 90 6222 082 7

Amsterdam
10 oktober/[illegible] 1982

Henny reeks

Een reeks van maar liefst 6 boeken. Eerste titel uit 1977 en de laatste uit 2019. Over het leven van een gewoon meisje, later vrouw: Henny. Door Michel Szulc Kzzyzanowski.

Henny reeks

Henny reeks

Henny reeks

H: Ja. Dat was erg, Lieveid.

A: Ja. Dat maakt toch niet uit?

Een belangrijke vraag. Voor wiens geluk is begon met Henny. Wat zag jij in Aria?

H: Vertrouwen. En het mij erg laten. Want ik dacht de hele avond er ik kitsbie met iedereen en dat maakte hem helemaal niks uit. Hij bleef mooi op d'e kruk zitten. Ik dacht, eindelijk. Dat zag ik dus wel zitten.

En voor jou Aria. Wat zag je in Henny?

A: Ja. Dat weet ik eigenlijk niet meer. Helderziende ongeveer, denk ik.

Verbrouwen?

A: Jawel. Net als zij zegt, gewoon doen er lalen wat je wil. De laatste grap jaar is het een beetje afgezakt, maar jr.

H: Hoezo?

A: Nee... gewoon doen en laten wat je wil.

H: Ik was zeldzm bij Aria in de disco. Alleen maar als ik's avonds op wanen. Maar met Pedro ging ik maar alt. En als ik met hem uitgang was het eenstal dat ik bij hem zat. Maar Aria en ik gingen samen. Later zijn we ook nog negatieverlijgegaan. Elke uitgang eigenlijk. Gingen wd naar De Schuur toe en Aria zat ert ik was op de dansvloer. Met niet jatoens zijn, enkaar verdrinken. En dan toch terug kunnen komen naar dn kant. Want ik kon dan lach terug naar boer. En dat is gewoon heel fijn. Dat is wow nog n'a wij naar een feest gaan. Aria kent wdar bij krijgt meer mensen dan ik. Dat dan gaat bij zijn gang en ik vind dat ouet ook kanoen. Op mijn bestdee kan ik wter veel meer mensen en dan wordt er in ieder geval niet van mij verwacht dat ik die hele avond naast boer zit en dat is gewoon heel plezierig dat je alkaar vrij laat.

Hoe lang heeft dat gduurd voordat jullie zijn gaan samenwonen?

H: Dat wil je niet weten!

A: Twee weken later woonde ik bij Henny.

H: Met na Aries verjaardag. Het weekend na zijn verjaardag hebben wij elkaar voor het eerst in bals ontmoet. En eind maart is ie ingebroken.

Van wie kwam dat idee?

A: Van ons allebeide.

H: Nee!

A: Van jou ook.

H: Hij was altijd bij mij en dan ging ie 's nachts pas om drie uur weg en hij moest heel vroeg werken. Dus toen zei ie zo vecr de grap: Je kunt beter inbreekenn.

Aa die eerste keer dat Henny zijn binnen uitnodigde bleef jij kotken, Aria? Dus ook op die doordrweekte dagen?

A: Ja.

Meteen na die eerste avond?

A: Nee! Ik heb 's woensdags nog geheel.

H: Je bent vrijdags blijven slapen. Je hebt zaterdag 's avonds nog geheld voordat ik naar dat feest ging en dat ik Karina misschien nog even naar De Schuur zou komen. Dus ik naar De Schuur toe en hij kwam maar niet. Ik was helemaal over de zelk en ik maar drinken, drinken, drinken. Wij dronken toen baco's. Toen had ik zeuenfwintig baco's achter mijn kiezen. Ik was ladderzat. Hij was niet op komen dagen. Dat had hij ook wel verteld want hij zou naar een feest gaan en wist niet hoe laat het feest afgelopen was. 's Zondags moest hij ook bij Sjeak werken. Toen heb je gebeld.

A: Toen heb ik wel gebeld.

H: Of ie den woensdagavond koffie kwam drinken. Nee. Dat was goed. Ik helemaal jeuwelwitlig. Maar hij ging altijd ze laat bij mij weg. Twee uur, drie uur. Wij kiekten. Dus heb ik voor de grap op die wensdag daar weer ex, anderhalve week verder, gezegd: Je kunt beter inbrekken! En 's avonds stond hij op de stoep met al zijn spullen!

Die zaterdag heeft ie me meegenomen naar het jeugdhuis. Ben ik meteen samen met Patrick meegegaan naar het work. Was hij zaterdagavonds deed. Zondags gaan we naar zijn ouders gegaan en naar een autocross.

Aria, ik nam die afwezigheid van Henny verlaat?

A: Ja.

Had je er genoeg van om bij jr ouders te wonen?

A: Nee.

Had je het goed bij hen?

A: Ja.

Zij kwt goed mtt je ouders opschieten?

A: Soms.

Je woonde bij je ouders tot je zeventienenzestig. Had je een redelijke relatie met ie?

A: Nooit.

Slechte relatie?

A: Nee, ook niet. Ik zag re bijna nooit. Ja, 's morgens als ik ging werken dan zag ik mijn moeder en 's avonds als ik thuis kwam met eten. Voor de rest zag ik re neeit. Ik zat altijd boven.

Daar had jij je kamer?

A: Ja.

Wat deed je op je kamer?

A: Muziek draaien.

Had je een tv?

A: Ook. Videorecorder. Alles.

Het klinkt alsof je een beetje eenzaam was op je kamer.

A: Hoezo?

In je eentje op een kamer boven?

H: Hij had heel veel vrienden.

Die kwamen jou opzoeken of ging ik naar hen toe?

A: Ik ging naar hen toe.

H: Ze gingen elke week naar de bioscoop.

A: Elke week, twee keer naar de bioscoop toe.

Hoe je je verder een vrienden gehuld?

A: Oh jewel.

Je hecht van liefde verkoning gehad?

A: Ja, ook al.

Hoe reageerden jouw ouders toen je naar Henny verhuisde?

A: Dat weet ik niet. Nooit gevraagd.

Wat vinden ze?

A: Niks.

Vinden ze het wel leuk?

A: Ik weet niet. Ze hebben niks gezegd.

Vroegen ze niet bij wie je bestrik?

A: Nee. Wij zijn zondags toen naar ons

Henny reeks

Ik zet mijn vader niet op een pronkstuk, hij zal heus wel fouten hebben gemaakt, net zoals iedereen, en laat ik het zo zeggen: als ik m'n ogen sluit zie ik m'n vader. Geen van de mannen die ik in mijn leven heb gekozen leken op mijn vader.

Mijn tweede man Arie was ook wel een alcoholist maar dat was puur pech hebben.

De laatste keer dat ik mijn vader heb gezien was op een zondagmiddag bij hem thuis. We liepen samen naar onze auto en hij zei: 'Tot ziens.' Dat had hij nog nooit gezegd: hij zei altijd: 'Tot volgende week.' Dikwijls heb ik gedacht dat ie het moet hebben geweten want dezelfde dag heeft ie een beroerte gehad en is ie in de kelder gevallen.

Vaak lig ik s'avonds in m'n bed met een foto van mijn vader op het nachtkastje en dan voel ik me veilig. Ik weet dat hij over me waakt.

Ik zeg niet dat ik makkelijke ouders heb gehad. Maar ik weet zeker dat ik niet de slechtste ouders heb gehad. Als we verstoppertje speelde dan kroop ik op zijn schoot en verborg hij mij door de krant omhoog te houden. En gingen we fietsen dan fietste hij mee. We gingen met hem vlinders vangen en bramen plukken. Dat was zijn manier om te laten blijken dat ie van ons hield.

Mijn vader had ogen, van een marinier, die konden je onder de grond laten zinken. Dat je onder het laminaat kroop.

Zo vul kon ie kijken. Maar hij kon ook kijken, wieuw, dat heb je goed gedaan, meidi. Zijn ogen waren zijn affectie en daar had ik genoeg aan. Bij ons thuis was het gewoon zo dat als je een arbeider was dan bleef je een arbeider. Dat werd niet zo gezegd maar dit werd gedacht en zo beleefd. Je bent een arbeidersdochter, punt uit. Maar dat hele verhaal klopt niet: mijn eine broer is projectleider en de ander hoofduitvoerder geworden en m'n zus heeft ook een goede baan gekregen. Maar ik groeide op in die sfeer.
Het kwam voorhandelijk van mijn moeder want niemand in haar familie had een opleiding. Automatisch werd je poetsvrouw. Al heel jong had ik het idee dat ik niet meer zou worden dan een ander. Maar mijn zussen besloten al snel dat dit niet hun levensstijl zou worden. Die zeiden, dit zullen wij nooit zo doen.

Mijn vader was echt een werkmens. Dat wou ie ook zijn: een arbeider. Mijn vader zou nooit een kantoorpik zijn geworden. Daar was hij het type niet naar. Hij wilde met mensen omgaan. Ik heb dat ook. Willen werken en met mensen omgaan. Ik lijk dus wat dat betreft heel erg op m'n vader. Mijn vader zei ook altijd dat als je iets wil bereiken dan moet je ervoor werken. En dat zeg ik nu altijd tegen mijn kinderen: als je niet wil werken dan heb je niks, punt uit.

Mijn vader is niet op een fijne manier aan z'n einde gekomen. Toen hij 68 jaar oud was ging hij naar de kelder om kattenbrokjes te halen. Het was een diepe kelder waarin je rechtop kon staan en rondlopen. Bovenaan de trap kreeg hij een beroerte. Hij is voorover naar beneden gevallen precies in een metalen pin die z'n hoofd doorboorde. Hij is doodgebloed. Dat heeft uren geduurd. Mijn moeder was weg met de auto. Naar haar Bingomiddag. Toen ze veel uren later thuiskwam kon ze m'n vader niet meteen vinden. Ze is gaan zoeken en vond hem dood in de kelder. Ik werd zondagsmiddags gebeld en ben meteen naar het huis gegaan. Dat was door de politie helemaal met linten afgezet omdat ie onder vreemde omstandigheden gestorven was. Ik mocht er niet in. M'n vader lag nog in de kelder. Uiteindelijk mochten we met z'n allen het huis in maar slechts in de woonkamer. Toen hebben ze 'm uit de kelder gehaald. M'n zus, die verpleegster was, mocht hem als enige nog zien om hem te identificeren. Hij is eerst nog naar het ziekenhuis gebracht. Daarna konden we hem pas naar het mortuarium brengen.
Ik heb dit ervaren alsof m'n roots werden weggehaald.

Ik was echt een pappa's kind en hij was er niet meer. Ik heb het m'n moeder jarenlang kwalijk genomen.

Henny reeks

GoNoGo

Uitgave Paradox in co-productie met anderen. 2003 Ad van Denderen

GoNoGo

I GO TO BED WITH THIS DREAM,
AND WAKE UP WITH IT
JE M'ENDORS AVEC CE RÊVE
ET ME RÉVEILLE AVEC LUI
ICH SCHLAFE MIT DIESEM TRAUM
EIN UND WACHE MIT IHM AUF
ME VOY A LA CAMA CON ESTE
SUEÑO, Y DESPIERTO CON ÉL
MET DEZE DROOM GA IK NAAR
BED EN WORD IK WAKKER
VADO A LETTO CON QUESTO
SOGNO E CON LUI MI SVEGLIO

GoNoGo

GoNoGo

GoNoGo

GoNoGo

2001 Die portugiesische Polizei wird mit einem Abmontiert Kontrolleur, Quinta da Mocha, Portugal. Der Eigentümer, ehemals von Separter in der Wohnung, hat die Miete erhöht. Der Mieter weiter die Erhöhung nicht bezahlen. Also hat der Eigentümer seine Schlösser an der Tür angebracht und den Raum an jemand anderen vermietet.
1999 Provisorische bei Neapel, Italien. Tausende von Flüchtlingen aus Afrika, Albanien, Russland und Kurdistan warten vorläufig der Rückstellung nahmen auf Russlandkarte. Die Polizisten der ehemaligen Provisionerie sollen hier Einzelne behalten.
2001 Sonntagnachmittags in Quinta da Mocha/Lissabon, Portugal.
2001 Quinta da Mocha, Portugal.
2001 Quinta da Mocha, Portugal.
2001 Während die Eltern arbeiten, werden die Kinder in einer Kinderbetreuerstätte betreut. Lissabon, Portugal.
1994 Die Einwanderungspolizei folgt einem Hinweis auf illegale Nachtbars, Amsterdam, Niederlande. Die Polizisten barchen, ob jemand zuhause ist. Eine Frau öffnet die Tür. Im Schlafzimmer sucht die Polizei nach Papieren, um die Identität der Frau festzustellen. Sie wird zur Polizeiwache mitgenommen.
1994 Bijlmermeer/Amsterdam, Niederlande.
2001 Der Bundesgrenzschutz mit einem Wärmedetektor an der tschechisch-deutschen Grenze. Ein vernetzbares Teleskop übermittelt Bilder an einen in dem Bus installierten Bildschirm. Dies ermöglicht dem Mann im Bus das Verfolgen aller illegalen Aktivitäten an der Grenze, die er dann den Grenzpatrouillen meldet. Die Menschenkänder überzeugt benutzen Infrarotfernglöser um die Busse mit den Wärmedetektoren auszuweichen.
2001 Bremen, Die Bundesgrenzschutzen gehen an der Grenze zwischen Grenze, Oberstaatsanwalt, Deutschland, in Deutschland.
1999 In einem Asylzentrum in Lecce, Italien, zugeteilterte Polizisten einen kürzlich angekommenen Chinesen.
1992 Ostdeutsche Demonstranten vor einem Asylbewerberheim in Quedlinburg, Deutschland. Die Demonstranten glauben, dass nach der Wende keine Platz mehr in Deutschland ist für Asylbewerber. Die Polizei kann die Ersterinnung des Zentrums nur knapp verhindern.
2000 Die Bäder des Bussenzur zugen in Calais, Frankreich. Ein Kontrollbuch von Immigranten in einem Lastwagen, der auf dem Weg nach England ist.
2000 Gendarmen im Hafen von Oostende, Belgien, verhaften illegale albanische Einwanderer auf einem Lastwagen, der auf dem Weg nach England ist.
2000 Albaner auf ihrem Weg nach Griechenland, Pustara, Albanien.
2000 Pustara, Albanien.
2000 Pustara, Albanien.

Umbra

Uitgegeven door Prestel in 2015. Door Viviane Sassen

Umbra

Umbra

Umbra

Umbra

just be fine for once?
is.
things are.
very day
what does a day consists of?
at is it we think we measure
by comparing clocks
and refining metaphor
what can we tell?
I can tell you this much: there is a route
through the city indifferent to the passing of time.
It is true.
The minutes you need to reach the next clock
are identical to those the clock took
to await you.
It is true.
It remains two when you leave at two and it stays
three and four and half past five and moving along
faster does not impress the bright polished faces
in halting space, linking you to their passing
your passing, hours passing, all just in time.
And even when you picture a man setting the clocks
going about his business with a watch that ran out
of batteries, the wilderness of moving
along time does not diminish.
It is true. It makes me laugh the shallow ha
of a woman almost euphoric.

Umbra

Umbra

Ville de Calais

Uitgave 2017
Winnaar van meerdere awards.
Door: Henk Wildschut

Ville de Calais

Ville de Calais

Ville de Calais

Ville de Calais

Ville de Calais

The Universal Photographer

Door Anne Geene en Arjan de Nooy. Uitgegeven in 2018 t.g.v. tentoonstelling in Fotomuseum en Haag

The Universal Photographer

The Universal Photographer

The Universal Photographer

The Universal Photographer

The Island of the Colourblind

Door: Sanne de Wilde
Uitgave Hannibal 2017
Zeer gezocht boek.

The Island of the Colourblind

The Island of the Colourblind

The Island of the Colourblind

The Island of the Colourblind

The Island of the Colourblind

The Migrant

Door: Anaïs Lopez
Uitgave
Ontwerp:
Teun van der Heijden
Druk: robstolk

The Migrant

The Migrant

IN 1950 I ARRIVED IN ENGLAND.
THERE I WAS SOLD TO JOHN LUTTRIGE, A POTATO TRADER.
EVERY DAY HE WOULD SET UP SHOP WHO SET UP AT ESTHER PARK AVENUE IN LONDON.
THE WAR WAS OVER, AND THE DESIRE FOR LIFE HAD RETURNED. IT WAS AN EXCITING TIME.
EVERY DAY DOZENS OF PEOPLE WOULD COME TO THE STALL TO HEAR MY SONG.
BUT ONE DAY I WAS STRUCK HARD BY HOMESICKNESS.
AS WINTER ARRIVED, THE DAYS BECAME DARKER AND COLDER.
I BECAME DEPRESSED.
I LOST MY TALENT AND MY VOICE CHANGED INTO AN IMITATION.
AFTER A WHILE THE NEIGHBOURS COULDN'T TAKE IT ANYMORE.
THEY FILED A COMPLAINT.
I HAD TO APPEAR BEFORE A JUDGE.
JOHN LUTTRIGE, MY OWNER, WASN'T ABLE TO PAY THE 44 POUND FINE.
THAT IS WHY I WAS SOLD TO A NEW OWNER, SIR ALAN ROSSE.
I MOVED TO SINGAPORE WITH HIM.
SINGAPORE
MY CAGE WAS IN THE KITCHEN, WHERE I QUIETLY ENJOYED THE TROPICAL SUN.
SLOWLY MY VOICE RETURNED...
I FELT AN OVERWHELMING URGE TO PERFORM AGAIN.
I HEARD ABOUT THE SONGBIRDS COMPETITIONS IN TIONG BAHRU.
SO I FLEW THERE.
MEN FROM ALL OVER SINGAPORE BROUGHT THEIR SONGBIRDS AND LET THEM SING FOR AN HOUR. AN INDEPENDENT JURY LISTENED CAREFULLY TO THE FIDELITY OF THEIR VOICES.
I RUFFLED MY FEATHERS AND POSITIONED MYSELF ON THE HIGHEST POLE.
I LOOKED DOWN AND SAW MY AUDIENCE.
... AND BEGAN TO SING LIKE THERE WAS NO TOMORROW.

The Migrant

The Migrant

The Migrant

The Migrant

Born Free

Door: Ilvy Njiokiktjien.
Uit 2019
Winnaar Zilveren Camera 2019
Storytelling

Born Free

Born Free

Born Free

Born Free

Born Free

Born Free

BORN FREE – Mandela's
Generation of Hope
Published in the Netherlands in April 2019
First edition – 5904 copies
Images by Ilvy Njiokiktjien
Design by Wilmarie Deetlefs
Print production by Tim Beijer
This book is dedicated to all the young South Africans
who allowed me to get so close with my camera.
These images are here because you let me be with you.
Thank you for your time and the trust you gave me.
Limited Edition
725 of 1994
Ilvy Njiokiktjien

Tree and Soil

Door
Antoinette de Jong en Robert Knoth
Uitgave
Hartmann books
Ontwerp
Kummer en Herrman
Print door Rob Stolk
2020

Tree and Soil

Tree and Soil

Tree and Soil

Tree and Soil

Tree and Soil

Tree and Soil

Pig 05049

Door: Christien Meindertsma
Gedrukt bij HooibergHaasbeek
Uitgeverij: Flocks
185 pagina’s met Oormerk in de rug.

Pig 05049

Pig 05049

Overview of product numbers by physical origin from the pig.

Pig 05049

SKIN
30
SKIN → COLLAGEN → GELATINE → CHEESECAKE
Home made cheesecake mixes contain gelatine in powder form
that functions as a binding and gelling agent.
CHEESECAKE
2 578 g

Pig 05049

MEAT
91
MEAT → RIBS → SPARE RIB
The spare rib can either come from the shoulder or from the belly of the pig.
The bone is served with the flesh.
SPARE RIB

Bottom Ash Observatory

Door:
Christien Meindertsma
Uitgave:
Thomas Eyck
Druk:
Lecturis
2015

Bottom Ash Observatory

Bottom Ash Observatory

concept, design and writing
Christian Munthe-Kaas

photography
Mathijs Labadie
Roel van Tour
Christian Munthe-Kaas

electron microscopy and
revealing liquids
AEB Amsterdam

public and writing advice
IMAGINTO
OVERDIE FINCE

controller and analysis
SGS INTRON

mortar and casting, drying
and concrete making
HECTOR

metal cylinders
Jan Mathieuran

glass cylinders
Bernard Heuvelt

steel smelting
Ovja Stainless

eddy current separation
Goudsmit Magnetic Systems

XRF-liner analysis raw materials
ITAC Analytical

XRF-liner analysis cylinders
Waarborgfonds

marbled paper
Boekbinderij Dijkstra

original cover paper
Mondiale Molen

concrete cutting
Steenhouwerij Hynes

printing
Leefarts

foil
EL Circular

paper
Cyclus 100% recycled

published by
Thomas Rock

thomasrock.com

ISBN : 9789081966210

first edition 2015

Contents

Preface
I Incinerator
II Bottom Ash
III Particles
IV Raw Materials
V Value added

Bottom Ash Observatory

Bottom Ash Observatory

Bottom Ash Observatory

Bottom Ash Observatory

Bottom Ash Observatory

Cette Montagne c’est Moi

2012
Fotograaf: Witho Worms
Design: Hans Gremmen
Oplage van 500
Oorspronkelijk in Kooldruk
(oplage 5 + 2 AP)

Cette Montagne c’est Moi

Bekroningen van Fotoboeken

- Prijs voor het beste Nederlandse fotoboek (Elke 2 jaar)
  - Kees Scheererprijs van 1993 – 2015
  - Nederlandse Fotoboekenprijs vanaf 2017
- Volkskrant jaarlijks beste 10 boeken
- Best Verzorgde boek jaarlijks (algemeen)
- Internationale prijzen

Best verkochte fotoboeken

- 1953 De Ramp: 675.000
- 1973 In den beginne: 286.000
  - Laura Rous en Hans Samson
- 1951 Bonjour Paris, Bonsoir Paris, Au Revoir Paris:150.000
  - Cas Oorthuys

Vormgevers

- Nederlandse vormgevers:
  - Teun van der Heijden – Heijdens Karwei
  - Sybren Kuiper – SYB
  - Hans Gremmen
  - Kummer & Herrman

Verzamelen

- Check de boeken over fotoboeken
- Check veilingsites (Catawiki)
- Check 2e hands boekhandelaren
  - Boekwinkeltjes
  - Van der Wal
  - Ook via Bol.com en Amazon vaak 2e hands te koop
- Fotoboekwinkels
  - PhotoQ
  - Photobookstore.nl
  - Mack
  - Paradox
  - Noor
- Inschrijven bij crowdfundings-sites
  - Voor de Kunst
  - Kickstarter
- Afstudeerwerk bij Academies
- Bij tentoonstellingen
- Bij boekpresentaties

Fotoboeken inzien

- Nederlands Fotomuseum Rotterdam
- Huis Marseille Amsterdam
- Rijksmuseum Amsterdam
- IISG Amsterdam
- Openbare Bibliotheken

Tips

- Check waardering eerdere boeken zelfde auteur
- Wie is de ontwerper en hoe is diens reputatie
- Oplage grootte, 1e druk
- Gesigneerd, of anderszins exclusief gemaakt

- Maar bovenal:
- Kies wat je boeit, inspireert of gewoon sympathie voor hebt.